

GUEROCO GUERO

(Jarraipena)

28 BURUA

Lenengo errazoia, arerioari parcatu ta maite izaiteo, da, Jangoicoac aguinduten dabelaco.

1. §.

Esan dogu ceimbat calte eguiten daben benguetaco deseo charrac; ta andic sortu, erne, ta jaioten direan gorrotoac. Bai ta ifini doguz osagarriac, erremedioac, sedagaiac, ta gogarteac, ez aserzatuteco, ez benguetaco, aserretasunean ez irauteco, ta colera ametetaco. Bada orain jaquin, ta gogoratu bear da onen ganean gauzaric bearrena; ea celan bear garean gueure arerioaz gobernatu: ea bear dogunez arerioa amatu, ala gorrotatu. Eta baldin amatu bear badogu, ea cegaiti, ce bidez, ce aguinduz au alan eguin bear dogun.

Lenago Legue zarrean, leguea deunguero adituric; ez euqueen pecatutzat arerioa gorroto izatea. Bada celan legueac aguinduten eban, adisquideac maite izatea, ta ez eban ecer esaten arerioac gaiti, ez conturic artuten onen ganean, andic ateretan eben, ez egoala arerioc amatu bearric. Baña Cerutic lurrera jatsi zanean Jangoicoaren Semea, eracusi eban cer eguin bear zan onetan, ciñoala: adisquideac maitetuteaz ce irabaci, ta ce esquer, merecimentu, ta sari uste dozue izango dozuela? Gentil fede bagueac, Jangoicoric ezagututen eztabenac, ta gente gaistoac bere, ori eguin daroe; oneec bere maite ditue euren adisquidac, ta onguillac.

Arerioac arerioac amatu bear dozuez: donguero. eguiten deutsuenai, on eguin bear deutzazue. Ceimbat eta gueiago deungago aec zuei eranzuten deutsuen; ceimbat eta gueiaga ondo eguizue aei. On eguiñaz donguero eguiña goiartu ta benzutu bear da. Au da

Jesu Cristoc emoten deuscun leguea, ta aguindu barria. Baña esango deustazue, cegaiti on eguin bear deutsegu, deunguero eguiten deuscuenai? Cegaiti maite izan bear dogu arerioa? Errazoi asco gaiti.

Lenengo errazoia, alde guztiz lenen bearrena, ecez ecin esan guñeien leguez, escu ta oñez estu ta lotuten gaituana, arerioac ametaco, da, Jangoicoaren aguindua, ta borondatea dalaco, alan guc eguitea. Nai dabenac gura dabena esan begui; baña nic aguiduten deusuet zuei, onetsi maitetu amatu daizuezala ceuroen areriac, perseguillac, gaisquillac, diño Jesusec.

Pitagoras Filosofo andiaren icasteac ez eben beste aguinduaren bearric, ez beste errazoiric, gauza bat eguiteco, ezpada jaquitea, euren nagusiag aguindu eutseela. Nagusiag esan dau, nagusiag aguidu, dau, bada alanche eguin bear da. Au zan euren berba eguicunea. Eta guretzat, guc gueure arerioac maite izateco, ezta asco izango, jaquitea, Jangoicoac aguiduten dabela arerioac amatzea?

Presona batec ofensa, bidebague bat eguiten deusunean, jazoten da, beste batzuc bitartecotzat sartutea, baqueac eguiteco, ta compontzeco. Lenengo jatortau ceure lagun bat, ceure ideco bardin bat, ceure adisquide bat, ta ac dirautsu: baquit urliac injuriatu zaituana, baña damuturic erruquituric dago; ondo dazau deunguero eguiña ta esana; eta alan neure amorea gaiti parcatu bear deusazu arren, adisquidetu baquetu bear zara agaz. Onela ditautsu ceure adisquide lagunac. Baña zuc ari erraz esaten deusazu ezetz, gura eztozula, bitarteco ori ceure satisfaciñocoa dalaco, ucatuten lotsa etzarealaco, ceure bardiña dalaco.

Lagun adisquide bitarteco orren ondoan, ac ecer atera ez dateanean, jatortzu andiago bat, beguirune errepeto ta lotsa gueiago deusazun andiqui bat. Eta ez ain erraz cein lenagocoari, baña calera ta aserrean suturic zagozalaco, oni bere dirautsazu, eztaizula orren ganean berba, eguin, ez erregutu, bada sobra errea, sumindua, ta guiarran ucutua zagozala aren contra. Azquenean jatortzu Erraguea bera, ta onec bere alan bigundu, ta beraatuten zaitu parcatzera arerioari, ta zuc eztozu arpeguiric ucatuteco, lotsa zara ezetz esatera: ta zatoz bere esanera.

Bada orain, zati baten Erregue bati, gaur bada, biar izango ez-tanari azartuten ezpazara, ezetz esatera: mundu ta ceru guztico Erregueari, Jangoico berari, ce arpeguiaz eranzungo deusazu ezetz, aguiduten deusunean maitetuteco ceure arerioa, eztautsazula parcatu gura, eztozula bere aguindua cumplitu nai?

2. §

Esango dozu, esan daroena arerioturic dagozanac edertuteoo ta estalduteco euren areriotasuna: Nic parquetan deutsal; ezteusat gachic gura; ez ordea biurtu nai. Nic neureztat gura dodan ona, gura deutsal; Jangoicoac emon daiola. Baña, ezteusat berbaric eguingo, eztoz gura berac bere eguin daidan; eztoz beragaz traturic ez laguntzaric euqui gura. Onela esaten dozu, baña eztaquit ondo diñozunez. Bada dirudi, onela alcarregaz berba eguiten eztabenac, eztagozala botondate gaisto бага. Esagunac dira euren berbatan, solasetan, eztabela alcarren amudioric. satisfaciñoric, ez bear dan maitetasunic.

Bada eurac dazaüe, eurac dira testigu ta daquie ondo, cer igitzen dan euren gogoan, borondatean, biotzean, ta alcarren alde-raco dauqueen otztasuna. Eta baldin ondo beguiratuten badabe, icusico dabe, bauqueela an euren barruan ecetasunen bat, guerra, gorroto, erretasunen bat; ta ez dabela euren gogoa ta biotza garbi, ta amorezco berotasunaz. Olan ta errementarico suteguien, auspoac axea emotetic gueldituten direanean, dirudi, eztagoala suric. Bada bertati icatzac ilunduten dira, gueldoaz estalduten dira. Baña erabilli eguizun pusca baten puzca auspoac, ta icusico dozu celan bereala barriz sua aguertzen dan. Alan aguertzen da. bada alcarregaz berba eguiten eztaben arteco borondate gaistoaren sua bere, dan ocasiñoaren chiquienean idoroten direanean.

Baña orain jaquin guraco dozu, ea pecatu dan, borondate gaistoric eztanean ez berba eguitea, ez combersaciñoric euquitea, ez agurric eguitea arerioa izan dozunaz? Baldin comunqui ta oidan leguez cristiñauac cristiñauacaz, dideac aideacaz, erricoac erricoacaz leguez bidean topetan dozunean; cerbait itanduten deuntsunean; edo onelaco ocasiñottan eranzuten badeutsazu, berba eguiten badeutsazu, ta ezpazagoz borondate gaistoan; ta ganeracoan labur, ta ez beste adirquide maite bategaz leguez berba eguiteaz; edo berba urri escas guichi esateaz; edo adisquide entero maite bategaz leguez ez ibilliaz: dirudi, eztala orduan pecaturic. Batezbere uste badozu, sarri berba eguñaz, ta alcarregaz jarraituaz, etorri ditequec ela calteac ta oquerac; etorri oi direan leguez. Bada asco dira ain ocasiñotsuac, senticorrac, bideriozcoac, genio gaistocoac, ta aldi charrecoac, ce obe da alacoetaric aldeguitoa, ez batutea, igues eguitea, alcar idorotea baño.

Baña celan aldeguinic ibilteac, alcar ganic igues eguiteac, eta azalezco achaquia ta irudipenaz baño ez berba eguiteac, adirazotera emoten daben, cerbait dala bitartean, areriotasun edo borondate deungueren bat dala bien artean; cer esana emoten dalaco, aserre-fama aguertuten dalaco, eta escandalo ta gach bidea besteai emoten dalaco; baldin cer esan ori, aserre fama, ta, escandalo ori quentzen ezpadozu, borondate charric ez izana gaiti, etzagoz libre concien-cian; bada guztic gagoz bearturic ta premiñaturic, cristiñautzat preciatzen bagara barruan, aguirian bere cristiñauac gareala eracustera, ta adietan emotera.

Ez gagoz bearturic, adisquideacaz leguez, arerioaz gueure secretoac, bideac, ta eguitecoac aguertutera, ez euretara, adisquidetara leguez ascotan joatera. Asco izango da, bere demporan agur ta berba eguitea, munduac areriotzat euqui ez gaizan leguez bicitea, tratatzea, escandalo ta cer esanic ez emotea. Ganeracoac norberac bere eguitecoac eguin daizala; bear dana bear dabenaz solastu dedilla.

Baña eguia da, santu izateco, cristiñau comunari aurea eroateco, eztala asco agur otz epel bat eguitea, borondate charric ez euquitea, escandaloric deungueric ez emotea: ezpada guztiacaz izan bear da bardiña, moduzcoa, tratu gozocoa, chera arguicoa, alegrea, maitetsua. Eta are gueiago, ezta asco, deunguero eguiten deuscunari gachic ez eguitea, bada ondo eguin bear deutsalagu. Bada au da santutasuna, prestutasuna, debociñuan cumplitua izatea, ta Jangoicoac aguiduten deuscun caridade, maitetasuna betetzea.

3. §

Esan dogu parcatu bear deutsalagula gueure areioari, ta amoreaz euqui, alan Jangoicuac aguiduten dabelaco. Baña non aguidu ete eban? Egüenguren santuco arratsean, il bear eban egun aurrean, bere azqueneco demporan, candela escuan arturic leguez ilteco egon zanean. Emazte batec gogoan daucaz, bere senarrac eriotzaco orduan esan eutsazan azqueneco berbac: eta seme batec bere, orduco bere aitaren adibideac.

Bada Jesu Cristo gure Aita maiteac bere azqueneco gauban, mundu onetatic bestera igaro bear zanean, esan eutseen bere icasle Apostolu maiteai, ta eurecaz batean guri: ene dicipulu ta seme maiteac, bacusue celan nagoan, celan eriotzea urtu jatan, laster il bear dodala, ta neure testamentua ta azqueneco ordenamentua eguin bear dodan. Bada nire azqueneco mandamentua, ordenua, aguin-

dua, ta borondatea da; altar amatu zaitceela: arerioai parcatu deiezuela. Onetan eracusico dozue zareala nire semeac, adisquideac, icasleac, ta nire escolan ta lagunzan aciac ta icasiac zareala.

Adibide santu au icasi eban Jose Egitocoac, Jesu Cristo munduan aguertu baño len. Jose Patriarca Aita-aurren andi oni eguin eutseezan bere anajeac injuria, bidebague, ta ofensa andiac: gorroto eben: saldu ebeen Egitoar bati. Guero dempora asco igaroric, guichi usteric, euren anajearen bearrera, ta aguindu azpira etorri cirian anajeoc: estura andian icusi cirian; ta ain andian, ce, guero euren Aita Jacob il zanean, bildurrean sartu cirian, ta alcarri cirautseen: cer izango da orain gugaz? Il da gure Aita prestua, ona, ta santua; guc saldu guenduan anaje au Erregue Ordecotzat escubide ta aguintaritzza osoan dago. Aita bici zala, ondo guengozan, seguru guiñean; bada aren amorez ta beguiramentuz, gueure anaje onec parcatu euscun.

Baña orain nor baliatuco jacu? Nogaz baliatuco gara? nor izango da gure bitarteco? Bildur ta icara andian icusten cirian dempora onetan esan eben alcarren artean: len gueure Aitaren amorea gaiti parcatu euscun anajeac, orain bere a bera gaiti parcatuco deuscu. Onetaraco goazan, Aitaren partez berari berba eguitera, ta umiltasun andiaz esan daiogun onela: Jauna, baquizu zure Aita ta gurea il dala; ta ondo ta santuro bici zan leguez, eriotza on santu bat euqui dabela. Iltean zure gomute eguin eban; ta cizpuru ta arnasa andi bat eguinic esan eban: non da Jose nire seme biotzecoa? Esaiozue, bera icusteco min andi bategaz ilten nasala, ta nire bendiciñoa emoten dautsadala nagoan lecutic.

Bai ta esaiozue, oraindiño seme ona leguez beti nire borondatea eguin dabela, ta orain bere eguin daiala. Eta nire borondatea, ta nire azqueneco adio agur ta borondatea dala, gomutau eztidilla, zuec eguin ceuntseen bidebagueaz, ta traiciñoaz: parcatu deizuela; ta alacoric igaro ezpaliz leguez, anajetasun on batean euqui, ta maitetu zaiezala. Au dala nire azqueneco escaria, gomendaciñoa, ta ez besteric: au dala nire azqueneco agurra, encargua, ta ac nire amorea gaiti eguin bear dabena.

Onela bere aitaren partez Joseri bere anajeac berba eguin eutseanean, erruqitu zan Jose; busti jacozan bere beguiac; negarra cerion: ta ez bacarric bengatu etzan; bai ta asi zan besarca laztanca bere amaca anajeacaz, esaten eutseela: Aitac aguinduten deust, parcatu deizuedala: bada alango aitaren aguindua, esana, escaria:

ta alango demporan, ta eriotzaco orduan emona noc eztau cumplituco? Cumplitu eban; guztiai parcatu eutseen.

Alan bada gure Aita maite Jesu Cristoc, bere azqueneco demporan, eriotzea eldu jaconean, esan euscun: neurc seme maiteac, bacusue, nagoala neure azqueneco despedidan, ta eriotza aurrean; iltera noiala: bada baldin maite banozue, mesederen bat niganic artu badozue, atseguin emon gura badeustazuc, gauza bat eguin bear dozue ni gaiti, ta orregaz quitu gueldituco gara. Ay Jauna esazu, cer, bada biotz gogor arrizcoa cuquico dau, zu leguczco aita onaren aguindua, ta ordu estu orretan emona eguiten eztabenac. Cer da bada, Jauna, aguinduten deuscuzuna? *Alcar amatu zaiteceela: arerioai nire amorea gaiti parcatu deiezuela.* Au da nire azqueneco borondatea, aguindua, ta guztien ganera gomendatuten deuntsuedana.

Beraz ezta ezetz osateric, parcatu bear deuntsagu gure arerioari, on eguin bear deuntsagu, maite izan bear dogu. Bada alan aguinduten deuscu gure Jangoico maiteac, ez nos nai, ezpada bere bicia-
ren azquenean, edoceini bero barbaric ta aguinduric chiquiena bere, bere biotzean sartu bear lequiquion demporan. Emon daiogun bada Jesusi atseguin au: parcatu daiogun bere amorea gaiti gure arerio perseguilleari.

29 B U R U A

Bigarren errazoia cegaiti arerioari parcatu bear deuntsagun, da, jangoicoac beretzat ta bere contura benguetea gordeten dabelaco.

Iñoc injuriaric, irainic, bidebageric, laburtasunic, billauqueric, ofensaric eguiten deuntsunean, eztau gura Jangoicoac zuc ordea biurtu daiozun: berac bere contura artzen dau benguetea, ta justicia eguitea. Alan dirauscu Deuteronomioco libruan, ta San Pabloc Erromatarrai esribitu eutsenean. Arerioac gaistaqueria bat eguiten deuntsunean, zuri baño gueiago eguiten deutso Jangoicoari, orretan bere aguindua austen dabelaco. Baña eztau orregaiti Jangoicoac bertati castiguetan: icharoten deutso; ta icharotea gaiti, ez dau desonraric. Bada eguiaz zuc bere ez dozu desonraric izango, beste munduraño ichadoteaz, orduguño ez benganceaz. Baldin orain paciencia badozu, Jangoicoaren escuetan ichiten badozu, berac daguienzat largatzen badeutsazu; zagoz seguru, berac berari ta zuri eguin jatzun injuria, beingoan, colpe baten, batera, escaz bague, ta mereci

daben leguez castigatuco dabela, ta zor jacon castigua zure arerioari emongo deutsalala. Larga bada berari.

Ceuc ceure escuz castigatu gura badozu, penatu ta mindu bear zara; ta ascotan ecer eguin ecin dozula gueldituco zara. Bada menturaz arerioa izango da zu baño indartsuago, al eta escubide gueiagocoa. Eta Livioc diñolez: Indar bagueco colera, aserrea, ta benguetaco gogo eguin ori eguin ecin dabenena, utsa da, alperra da, guichi balio dau. Senecac bere diño: dana dala, gorde bear da arerioari eranzun ta bengatzetic, nai dala zure bardiña arerioa, nai dala andiagooa, nai chiquiagooa. Bada bardinaz esetsi ta peleetea, dudoso ta arriscucoa da: andiagoaz, zoraqueria; ta chiquerragoaz, billauqueria, zantarqueria, prestueztasuna.

Eta au onela dala ezaguturic, benganzan bazabiltz, señaile da, maite eztozula, ta parcatu gura ezteutsazula ceure arerioari. Ta onetan ceure burua galtzen dozu. Eta ceure buruari, arerioari baño calte gueiago eguiten deutsalazu. Alan adietan emoten dau David Erregueac, esaten dabenean: inguratu nabe arerioac, erleac leguez. Erleac iñori useguiten badeutso, galduago ifinten dau bere burua. Bada bere eztena, izpia, ta bicitzea an ichiten dau. Alan zuri bere jazoco jatzu,. arerioari useguiten badeutsazu, parcatu gura ezpadeutsazu, injuriatzen badozu, benguetan bazara; bada ori baño ceuc ceuri gach gueiago eguiten deutsalazu.

Eta onen ganean esan gura deutsal, eta da, zuc ceure arerioari parcatu gura ezpadeutsazu, ta bai berac zuri, orduan eztau Jangoicoac aren benganzaric artuco, baña bai zure contra. Jangoicoac eztau ichiten, ez ichico bere castigatu бага faltaric chiquerrena: ta zuc baño obeto castigatuco dau zure arerioa. Eta aita batec bere seme jo daben zarta cigarra, surtara botatzen daben leguez; alan, zu ceatu, ofenditu, penatu, perseguitu zaituan arerioa, castigatu erre ta infernura botaco dau Jangoicoac, obetuten ezpada, fama quendua biúrten ezpadau; bere areriotasunean ilten bada.

Eta alan persona batec injuriatzen bazaitu esatez edo eguitez, esaiozu Jangoicoari, Jauna bacusu cer eguin deustan urliac: ceure escuetan ichiten dot guztia: ezta ondo eguiña zu zagozan lecuan nic escuric artutea. Nic parquetan deutsal biotz guztiric: escatuten deutsal, castigatu eztaizula, salbatu dedilla: ceuc nai dozuna eguizu beragaz. Eta onembestez ceuc eguizu nai dozuna. Orainganic larguetzen dot benganza artea: parquetan deutsal eguin deustan injuria: neure buruari deseatuten deutsal on, ari deseatzen deutsal, Au esanic guelditu zaite baquean ta soseguan.

30 BURUA

Irugarren, ta azqueneco errazoia parcatuteco arerioari, da, Jangoicoac guri bere parcatu deguigun.

1. §

Parcatu bear deutsagu gure arerioari, guri bere Jangoicoac parcatu daigun. Jangoico berac diño San Mateoren aotic, guc parquetan badeutsagu gueure arerioari, berac bere guri parcatuco deuscula, baña ez bestela. Eta ondo gagoz, guc gueure arerioari parcatuaz. jangoicoac guri parquetan deuscunean: esan ala ezta. ceimbat onetan irabazten dogun. Bada gauza chiqui bat da, guri eguiten deuscuen bidebagea ta injuria; ta neurri ta muga bagea da guc Jangoicoari eguiten deutsagunari gure parcacñoa ecer ezta Jangoicoarenren aldean.

Gauza batzuc dira, eurac berez euren eguitez gach nequezcoac direanac, baña beste bategaz lagunduric, baturic, altar arturic, errazac direanac. Odola ateratea, purga loi atsitu bat artzea, edari samin bat edatea, gauza nequezcoac, penagarriac, latzac dira: baña osasunaz bilduric, errazac dira. Alan arerioari bere parcatutea eguin deutsun iraina ta bidebagea, bera bacarric, berez beguiraturic gach da; baña beguiraturic, orregaiti Jangoicoac bere zuri parcatuco deusula, erraza, gozoa, eroapena, sufrigarria da.

Gente galduac, cenzun bagueac izango gara gueure ona gaiti ezpada bere, parcatuten ezpadeutsagu arerioari. Eguizu contu ea ceimbat pecatu ta gaistaqueria eguin dozun orzindiño et, ce asco ta andiac direan: bada gura badozu, Jangoicoac parcatu daizuzan, ceuc bere parcatu eiozuz arerioari zure contra eguiten dituanac. Presona baten iraundu, ta bidebage, edo laburtasun bat eguiten deuntsunean, esan daroazu, parcatu gura ez tentsazula, beintzat laster; bada desonra dala, bereala parcatutea. Ori da Jangoicoaren contrato birao ta berba char bat. Bada onrabaguetzat, gauza ezaintzat artzen dozu, jangoicoaren aguindua betetzea ofensac parcatzea.

Parcatu bear deutsazu bada arerioari; eta parcatu bere ez nola nai, ez edocein moldez, ez berbaz bacarric, irudipenaz, campotic, azaletic, edergarriz; ezpada eguiatz, benetan, gogoz, asmoz, biotzez, borondate osoaz. Bada bestela ezteutsu Jangoicoac parcatu. Con-

fesa zaiteque, comulga zaiteque, oraciño lucean egon, dozun guztia esquecoai emon, ta eguin penitenciaric gogor, arrigarri, latzenac: baña oneec guztioec ezteutsue ecer balioco, baldin ceure biotzean badozu gorrotoric, icusirecinic, ondamuraic, borondate gaistoric ceure arerioaren contra.

Llaga zauria ezta osatuco, aranza, elorria edo brinza bat barruan sarturic dagoan bitartean: ezta pecatua bere parcatuco, borondate gaistoac dirauan artean. Barberu osaguilleac buruco llaguetan, lenetic alderatuten dau araguaia, ta aguertu azurra, bitartean odol ustelic gueratu eztidin. Bada baldin gueldituco balitz, ac medicina osagarriari indarra, ta birtutea argaldu ta guichitu leusquio: Alan arimaco zaurietan bere, lenengo quendu, ta garbitu bear da odol ustela, ta atera areriotasun ta gorroto atsitu edendu caltetsua. Bestela ezta osatuco; eztabe onic eguingo artuten direan sendagaiac, erremedioac, ta eguiten direan limosnac, barauac, errezuac, ta beste eguitecoric miragarrienac.

2. §

Bere arerioari, bere gaisquillari, bere perseguillari parcatu gura ezteutsanac, eztau idoroco bere orduan bitartecoric, escaleric, bera gaitic erregutuco dabenic. Bada Espiritu Santuac diño: noc erregutu ta escatuco dau, bere lagun urcoaz, bere bardin antzeco bategaz misericordiaric, erruquiric eztabena gaiti? Ez iñoc: ez Santuac, ez Angueruac, ez misericordiaren Amac bere. Bada Santiago Apostoluac diñoan leguez: erruqui bagueco justicia eguingo da, besteagaz erruquiric eztaben gogorragaz. Ez jaco parcatuco, parcatu gura eztabenari. Eta alangoac berac bere gura eztau, parcatu daioen. Bada *Aita gureco* oraciñoan diñoan bacochean, escatuten deutso Jangoicoari: *Jauna parcatu eiguzuz gueure zorrac, guc gure zordunai parquetan deuntsaguzan leguez.*

Esan gura dau: Jauna parcatu eiguzuz zure contra eguin doguzan pecatuac, oquerrac, utseguiteac, gaistaqueric, guc gure arerioai parcatuten deuntsaguzan leguez, gure contra esan ta eguin dituezan injuriac, irainac, billauqueric; ta oquertasunac. Bada zuc parcatu gura ezpadeutseezu ceure arerioai eguin deuntsuen bidebagea, aditzera emoten dozu, gura eztozula, zuri bere Jangoicoac parcatu daizun, bere contra eguin dozuna. Bada dirautsazu Jangoicoari, zuc ceure arerioari eguiten deuntsazun beste orrembeste, ta ori berori zugaz bere eguin daiala.

Donguetasun bat iñoc eguiten dozunean, esan daroazu biotz guztiaz: cer, nic ari parcatu? lenago bicitzea galduco neuque. Eta gogoratuten etzara, zuc Jangoicoari uts eguite astunagoac, senti-garriagoac eguin arren, ill gura dozula orrez guztiaz, bere Ontasunac zuri guztia parcatu daizun. Cogoratu eguizu, zuc ceure arerioari parcatu nai ezteutsazun orrec, Jesu Cristo zure Jaunac parcatu eutseela bere arerioai crutzean egoala: ta are gueiago escatu eutsala biotzetic bere Aitari eurac gaiti: eta zuri ceure arerioac ezteutsuela eguin berari aimbeste min, ta gogortade.

Bai ta gogoratu zaite, Espiritu Santuac dirautsula: gomute zaite ceure azqueneco ordu estuaz, ilteco egongo zarean dempora larriaz, orduan emon bearco dozun contu ciur artez zwenaz, ta largaco dozu areriotasuna ta gorroto ori. Comute zaite, celan guraco dozun, azqueneco ordu bildurgarri atan, Jangoicoac parcatu daizun: eguizu bada zuc ori berori orain ceure arerioaz. Bada au da Jangoicoaren aguindua: au da berac gura dabena: au da beti, baña guztiz bere azqueneco egunean Jesus maiteac gomendatu euscuna.

Bijoa bada, aparta bedi gaur ganic, gueroco lucetu baga, ben-guetaco deseo gaistoa. Onetan izango gara ezagunac, ta adietan emongo dogu, Jesu Cristoren escolaco icasleac gareala. Eta bicico gara biotzeco erretasun, gorroto bague; bici dan leguez, baquean, benguetaco gogo baga, ta guztiaz adisquidetasun onean dagoan bat.

ADIBIDEA

«Urrengo Buruetan Axularrec ifini cituan gauza batzuc labur-
» tuc dira, ta larga beste batzuc, euren iracurtzatic ascoc on baño
» calte gueiago ateraco leuqueelaco: ta lenago bere onen ganean.
» esa mesac izan direalaco.»

31 BURUA

Araguizco pecatuac dacartzan calteac, ta itsutasuna.

1. §.

Beste bicioetan aimbeste calte eguiten badau lucentcetan. ibilteac, gueroco penitencia ta erremedioac largueteac, cer eguingo dau desonesqueriaco pecatuac? Bicio onetan guelditu zan gure

naturaleza argalago, gaissoago, gachera jausiago ta macurtuago beste bicioetan baño, pecatu jatorrizcoen ondoan. Ta baldin sus-traiac ta erroac ezarten baditu biotzean, gach izango da atera ta camporatutea.

Esaquizun asco dago bici onen ganean: lenengo esango dira eguiten dituan calte negargarriac; emoten dituan cereguinac ta, lanac; ta dacartzan burucomin, atsecabe, ta negarrac. Eta guero gach andi au osatuteteco sendagarriac, purgac, erremedioac, bide, ta bitartecoac.

Ezta eztaquianic gure arimaco arerioac direaia iru: mundua; deabrua, araguaia. Iruroetaric gaistoena, azartuena; arriscatcena, lotsabaguena, da araguaia. Au da echeco lapurra, barruco arerioa, beti gugaz dagoana: ceden zulean, sitsa oialean, arra urdaian ta araguian leguez gau ta egun guengan dagoana, beti gu tentatzen, beimbere gueu ganic bota ecin dogula. Errazago da pecatu onen ganean berba eguitea, ta gorde bear gareala esatea, gordetea baño, diño Valerioc.

Araguia argala da, ta sendoa. Argala defendietaco; sendoa tentatzeco, ta palaguetaco. Abe ta eutsigarri asco, gracia, ta ceruco laguntza ta escua bear da, ez jausteco, ez laprast eguiteco bici madaricatu, gogaicarri, citel tentaguille onetan. Edocein gauza ta ocasiñoric chiquiena da asco jausi eraguiteco. Agaiti ciñoan San Agustinec: cristiñauaren guerraric andiena, ta gogorrena, castidadearen guerra zala. Bada onetan beti dirau, eguneangoa da; bada bitoria ta bencimentua guichitan, banaquetan, urri, meatz. San Agustin berac diño: deabruac sare asco baditu bere arimac cogietaco; baña orrez guztiaz eztau aimbeste arima galduten, celan bici onegaz: emen ifinten ditu bere sareac, amuac, laquioac, asmu ta asmorric andienac. Beste bicioetan banacac artzen ditu; baña. emen piloca, andizca, eunca.

2. §.

Andiac dira araguiac, ta araguiaren naigura oquer erabagueac eguiten dituan calteac. Eta calte principalenetaric bat, lenengoa ezpada bere, da adimentua ilundu ta itsututea. Amoreturic dagoanbateg, eztacus: eztaqui cer darabillan: bere gogo guztia araguian dauca: jatean, edatean, oean datzanean; atan dago pensetan: eztauco bestetan gogoric; bere solasac, bere amesac bere an ditu: eztau gura; beste bateg beste gauzaric esan daguion: itsuturic dago; ero zoratu.-

ric, cenzun bague, errazoitic ateraric. Agaiti lenagoco Poetac pinte-tan eben Cupido amorentasuneco Jainco guzurrezcoa, ume chiqui, ta itsuturic. Itsu, ez ecusalaco. Seiña, adimenturic ez eucalaco. Eta Plutarcoc diño: gach dala, amorentea izatea ta cenzunean egotea.

Alangoac ez desonreac, ez penteen esateac, ez ondasunac onda-teac, ez fama charrean gueldituteac, ez loa galtzeac; ez ecerc bere eztabe atzeratuten pecaturic. Basa-asto amurutsua leguez, beguiac itsuturic, eiztarien artetic igaroten da; edocein arriscuetan sartzen da. Bere amodio errazoi bagueaz bai, bere amorentasunaz bai, baña ganecoaz ez dau conturic.

Usoa leguez da alacoa. Usoac eztau beste egaztiac leguez edatean burua gora jasoten. Edango dabena, abereac leguez arnasaric artu bague, burua goratu baga, beingoan edaten dau. Beste egaztiac edaten daben guztian, burua gora jasoten dabe. Eta esan lei, naturaleza berac alan eracusten deusela. Bada orduan dauquee pelligruric andiena, orduan dagoalaco gueldiric urera beguira; bai ta orduan dagoz eiztariac celatan, beguira, ezcutaturic, zain; ta abereac bere dagoz irazarriric, zur, ta contuan: ta edaten daben ur chorta bacochean, ingurura batenra ta bestera beguiratuten dabe, ta burua goratuten dabe guardia eguiteco balegoz leguez, ta beguira ea iñor aguiri dan.

Baña usoac eztau alacoric eguiten, auzpaz dago ase artean; eztau bitartean bururic jasoten, ez alboetara beguiratuten. Eta onetan da aguiri usoaren inocencia ta simpietasuna; bada arriscuric gueienean dago ardura baguetaric, zabarturic. Au berau jazoten da desonestu bategaz. Arerioa celataca dagoanean, tentaguille asmutua zainago dagoanean, orduan dago ardura, contu, ta bildur guichiagoaz: bere atseguñaz baño beste gauzaren conturic eztaucalaco.

Ciro Emperadore Aguintaria ain itsuturic ifini eban Apama emacume desonestuac, ce eguiten eban beragaz, gura eban guztia. Belarrondocoac alde bietan emoten eutsazan: batean bizarretic, bestean belarriti tiratuten eutsan: ume chiqui bat leguez cerabillan solasca. Eta Emperadore andi au guztira etorren ero bat eguinic: aguiñac irrituric ta barreca egocan beguira: espillura leguez egoan ari beguira: a poztuten zanean, bera bere poztuten zan; ta triste icusiric, tristetu. Eta emacume gaistoac bere burua batzuetan berariac aserraturic leguez ifinten eban; ta orduan Emperadore zoroac eguiten cituan asmu ta palagu guztia berari contentu emoteco. Amorioa zan nagusia: *no* zan *to*: emacumea guizon: olloa ollar. Emen da aguiri ce itsu, sor, gortua, ta itsutua ifinten daben persona bat desones-queriaco pecatuac, alango Emperadorea orrembestera eldu bazan.

3. §

Zalengo Greciaco parte batzuetaco Erregue batec icusiric, desonesqueriaco pecatuac eguiten cituan calte aundiac, ta batezbere ilundu, erotu, itsututen ebala guizonaren cenzuna, errazoia, adimentua, ta arguia, guztia au ezagutu eguientzat ifini eban legue estu bat, baldin iñor jausten bazan pecatu onetan, beguiac atera eguioezala: barruan pecatuaren bildur bague itsutu cireanac, campotic bere peneagaz itsuac guelditu citecen guztien aurrean. Ain estua zan, legue au, ze ez eben balio libretaco, ez empeñuric andienac, ez bitartecoac, ez aide, ta adisquideen erregüac, ez urreac, ez ondasunac, ez munduan zan gauzaric. Uts eguiten ebanac, igues eguin euquean albaeban, baña bein escuratu ezquero, ez egoan par-caciñoric, beguiac galdu bear cituan.

Erregue onec legue au orren irme gorde eraguiten eban demporan, jazo zan, Erregue onen semea jaustea pecatu onetan. Erregueac bere semearen uts eguite au jaquin ebanean, Jangoicoac daqui, ce damu andia artu eban. Alde bateric bere aitetasuna, semeari eutsan maitetasunac atzeratuten eban, escuac estuten eutsazan, ta esaten eutsan, etzala ondo icusia aita batec bere semeari beguiac ateratea. Besteti barriz justiciac eracusten eutsan, leguea gorde bear zaia, ta bati parcatuaz, beste batec azartasuna artuco ebala. Eta erechiric indartsnago zala justiciaren errazoi au semea galduco baeban bere, erabagui ta aguindu eban, justicia eguin cedilla, ta bere semeari beguiac atera eguioezala.

Erreinuac jaquin abanean bere Erreguearen aguindu au, guztia batu ta batera joan cirian erregututera Erregueari, arren parcatu eguiola bere semeari. Bada a leguea comuna gaiti eguina zala; ta comunac ain Erregue justu orlaren amorea gaiti, aldi atan bere zucena quendu ta quitutu gura ebala. Comunaren erreguac, ta semea ganaco asco-naiac estura andian ifini eben, baña gueiago leguea austeac. Uste eban ta iruditen jacon, ez ebala bere corioia seguru izango, baldin chiquientzat leguez, andientzat bere justicia eguiten ezpaeban. Eta alan gira, bira, itzul, pensamentu, ta gogoeta bere artean eguinic, azquenean idoro eban bide bat bere caltecoa, baña semearen castigua arinduteco ona. *Oquer obe, itsu baño.*

Aguindu eban barriro, alango pecatuan iñor aurrerantzean jausten bazan, atera eguioela aitari bere beguietaric bat, ta semeari beste bat. Eta alan bien artean caltea jasoric, leguea cumpli cedilla.

Celan aguindu, alan cumplitu zan. Aitac eta semeac euren beguie-taric bana galdu ebeen. Eta guero andic ara gueratu zan leguea baiezturic, semea castigaturic, erreinu guztia arrituric; ta alango utseguiteetan jausten zana, parcaciñoa erdetsiteco esperanzaren ate guztiac ichiric.

Alabagarria zan Erregue au, ta bai ifini eban leguea bere: cerren gaissotasunari egoquiona zan. Dempora gaisto onetan bere oñean ta indarrean balego legue au, edo beronen antzeco bat, ezlitequez icusico echeetan ta errietan aimbeste calte negargarri. Itsutasunaz itsutasuna osatuco liteque: gorputzezcoaz arimacoa sendatuco liteque; ta bacoachac gordeco leuca bere burua, alacoric ez eguitemo. Bada desonesqueria eguiten daben lenengo caltea ta colpea, da, adimentua itsutu, ilundu, nastu, ta zoraturk ifintea.

32 BURUA

Araguizco pecatuac dacartzan beste calte batzuc.

1. §.

Desonesqueria, lujuriazco, edo araguizco pecatua ain da gauza itsua, ta itsugarria, ce ezteutso beguirunic ez errespetoric aidetasunari, urcotasunari, icusi zan leguez Amnon, ta Absalon Daviden semeacaz, Neron Emperadore, ta beste Aguintari ascogaz. Ezta erneguric, juramenturic, biraoric, guzurric, falsiaric desonestu batec eguingo eztabenic. Bein bicio onetan itsutu ezquero, lenago eguiatiac, finac, berba onecoac, moduzcoac, lotsatiac cirianac, guero eguiten dira guzurtiac, azartuac, lotsabagueac, ernegatuac, citelac, biraotiic, juramentuguillac.

Bada euren guraria ta deseoa cumplitzea gaiti, esqueñiten dabe asco; baña cumplitu guichi: eguiten dituez milla juramentu, promes, ta esquentza; emon eun berba; baña euren egin ezquero, eztabe eceren conturic; eztabe berbaric, esanic, juramenturic betetan; guztia austen dabe; eztazaue adisquideric; eztauque lotsaric: chanchetaco gauzatzat artzen ditue juramentu beneragarrienac. Alacoz ece, etorri zan Platon esatera, euren jainco utsac bere disimulatzen cituela amurutsu amorenteen juramentuac, eta promesac.

Eta gaurco egunean, ezta cer fiatu alacoen juramentuetan. Bada amancebatuac euren atsegiñen billa dabilz, ta ez euren juramentu ta promesen complitzeaz.

2. §

Desonesqueriaco bicioaz itsutu ezquero, len pacienciadunac, maitetsuac, baquezaleac cireanac bere, guero eureena eguitea gaiti, datoz izatera traidoreac, biotz gogorrecoac, crubelac, gogorrac, iltzalleac, ta citalac. David Erreguea zan len ain santua, ona, biguna, biotz-beraa, ta erruquiorra; eta bere arerioric andienai beti on eguiten, ta parcatuten equiana, jausi ezquero desonesqueriaco pecatuan beste bat cirudian; ta etorri zan il eraguitera Urias bere adisquide maitea, ta Capitai leiala, bere emazteaz ezcontzea gaiti.

Jacobo ermutar penitente santua, urte ascotaco penitencia latz arrigarriac eguin ezquero; deabru ta araguiaren tentamentuac benzutu ezquero dempora luceetan,; milagro miragarriac eguin ezquero, azquenean jausi zan pecatuan berac osatu eban emacume bategaz; ta bere pecatu lotsagarria estaltzea gaiti, il eban andracume au: baña guelditu zan ain damuturic pecatu eguiñaz, ce sarturic sepultura baten igaro cituan zazpi urte, zulo batic jateco pusca bat emoten eutseela nosis bein.

Emen esan guiñei Jesu Cristo gure Salbaguille maiteac Calvarioico bidean Jerusalengo alabai esan eutseena: *au jazoten bada egur eceaz, arbola frutudunaz; cer guertaco da egur igarraz?* Baldin David Erreguea, ta beste Santu asco, aimbeste demporan egon izan cirianac benzuten euren griña charrac; goiartuten araguiaren tentamentuac; eciten euren gurari gaistoac; eguiten penitencia nequezcoac; gau ta egun oraciñoan; oneec guztioac araguiac itsuturic ta zoraturic jausi bacirian pecatuan: cer jazoco da, Jangoicoaz, munduaz, concienziaz conturic euqui baga; debociño apur baga; ta nai daben erara bici direanacaz? Eta cer becatu eguiteco ocasiñoaren billa, edo bertan sarturic dagozanacaz?

Ecín gueiangoan andia da aita batec bere semeari deutsan amorio naturala; eta orrez guztiaz etorri dira guraso asco euren semeac iltera, edo beste bategaz ezcontzea gaiti; edo besteaz pecatu onetan jaustea gaiti. Catilina Erramaco guizon gaisto batec ez cucan seme bacar bat baño; ta ori bere ya adinara eldua, obedillea, bere aguin-ducoa, ona, prestua, ta ondo acia. Orrez guztiaz, betetzea gaiti bere gustu charra Aurelia erichon andra loi bategaz, il eraguin

eban bere seme au. Cerren au bici zan artean, etzan beragaz batu gura Aurelia. Peste onembeste, diño Elianoc, jazo zala Lenilla erichan andra andiquiaz, Emacume gaisto onec pecatu eguitea gaiti bere otsein serbitzari bategaz, salatu cituan bere seme propioac Erreguearen aurrera, esanic, bere traidoreac ciriala: ta andic eguiatz edo guzurrez probanzac eguinic, il cituezan: ta guero iñoren bildur бага gueldituric, amore itsuaz itsuturic bici zan amorentasunean bere otsein mutilaz.

Onegaiti diño Aristotelesec, ondo Eguin ebeela lengo Poetac, Marte ta Venus alcarregaz ezconduric: bada Marte zan guizon guerraria; ta Venus emacumea, amorentasunaren Erreguiña. Guerra ta amoreaz eguin cituezan senar emazteac. Bada amorentasunetic beti edo gueienetan erne, sortu, ta jaioten dira guerrac, erriertac, icusi ecinac, auciac, testigantza guzurrezcoac, gorrotoac, ta enredoac. Amoreaz asten da, ta gorrotoaz azquendu: adisquidetasunatic, areriotasuna jaioten da: amoreaganic, amore baguetasuna. Emen da aguri ce andia dan deabru gaistoaren asmu; bada izanic ain contracorrac amorea ta gorrotoa: adisquidetasuna ta areriotasuna, alcarregaz batu, bildu, ta ezconduten ditu; bata bestea ganic atretan dau.

Araguizco atseguin ta amorentasunean ezta icusten ezpada danzea, barrea, jan edatea, solasa: ta orrez guztiaz deabru asmutsuac gauza guztioac moldean leguez aldatuten ditu beste aldera: amorea gorrotora: baquea guerrara: barrea negarrera: dantzea errietara; ta jolasa ta dantzatic, Herodesegaz eguin eban leguez, atretan dau eriotzea. Onegaiti ciñoan Salomonec, atseguiniñaren ondo ta azquena, zala atsecabea, naibaguea, ta negarra. Amore mundutarrac berea eguiten daberrean, deseguiten da, gorrotoan biurtzen da. Au da aci onetatic sortuten garau ta frutua; bada pecatu onec eguiten ditu aserrecorrac, gogorrac, guerrariac, len mansoac, umillac, bigunac, baquetiac cirianac.

Esaquizun ezta desonesqueriaco becatuari darraiozan calteac. Eureetic bat, eta ondo negargarria ta mina, da, quendutea sosegua, ta barruco baquea. Noc esan lei, ceimbat naibague, atsecabe; ta ceimbat gau ta egun char igaroten dituan desonestu batec? Beti dabil tristreric, gogaituric: iguesca bere lagun prestuetaric; azturic bere eguin bearrac; loa galduric; bere artean erreric, aserraturic; beste guztiraco gogo bague. Beti darabil gogoan, ea cer diñoen besteac bera gaiti: icusi ete daben araco galaiaren echean sartuten; edo araco pecaturaco daucan lagunaz berba eguiten. Eta cerbait

bere contra esan dabela enzuten badau, quiscaldu ta erreten da bere artean; gorrotoan sartuten da bategaz eta besteaz. Bada gura leuque, besteac bere itsuac bera leguez izango balira; eta iñoc ez ezagutu, ta ez esan ez oartu, ez icustea bere gauzaric.

Guztiac darabilde aotan: guztiai deriche deungaro aren bicimodu escandalosoac: batac alde batic, besteac bestetic salsa nastuac, esame-sac darabildez aren contra. Bere amoranteac bere ecarten deutzaz barri charrac: noc zer esan daben: celan ta zer diñoen: errian dabilan otsa ta cer esana: eta onela direanac, ta eztirianac dirautsaz bere lagunac: bada onelacoac ataraco dira obeac, ta ez bestetaco. Ce bizitza gaisto gogaitutago au baño? Atseguin labur arin bati. ceimbat negar ta naibagcec darraioen! Emen infernua, ta guero beste munduan infernua. Larga bada, pecataria, bicitza gaisto orri: larga lagun char ori: biurtu zaite bein edo bein Jangoico maitea gana: eguizu lengo gaistaquerian penitencia: issildu eguizuz ceure conciencia orren deadarrac, deiac, quisquetadac confesiño general guztiroco baten bitartez: ta artu eguizu gogoan orain urrengo Burretan emotera noatzuzan erremedioac urteiteco' bkio ezain lotsa-garrizco orretaric.

33 BURUA

Lengo erremedioa, bidea, ta bitartecoa araguizco pecatuaren contra da Oraciñoa.

Desonesqueriaco pecatuaren contraco erremedio, ta osagarriac emotera asi baño len, esan gura dot gauza bat, ta ifini ta para eguiazco cimendu sendo bat. Eta da, lujuriazco pecatu desonestuan ez jausteco, bicio onetaric igues eguiteco, araguizco peccaturic alde: guiteco, gorputz ta arimeco castidade edo garbitasuna gordeteco, ta garbi irauteco Jangoicoaren bearra dogula, ta bere doia, emoitza, gracia, ta mesedea dala. Eta gracia Va laguntasun au bague, alperrac eta utsac direala gure aleguin ta indar guztiac.

San Ambrosioco diño: ezta ez Doncellatasuna Virgindadea diruaren pisuz ta balioz erosten dan doea; ez eta gure indarrez, al, ta birtutez irabazten dan gauza: bada araguia araguia benzututea; naturalezac naturaltasuna azpiratu, ta goiartutea, gach da, lan aldi nequezcoa da. Onetaraco besteren laguntza, naturalezaren ganean escua, escubidea, aguintaritzta dabenaren bearra dogu. Eta

alan jaquinic bego edocean, eztobela araguiaren contra bitoria osoric irabacico, berac beragan bere indarretan fiatuten dabenac. Ezagutu bear dau, bera baño bere arerio au indartsuago dala: ta Jangoicoari escatuten ezpadeutso bere laguntasuna, faborea, gracia, calteturic gueratuco dala, goiarturic benzututuric gueldituco dala.

Au da eguia garbia; ta egui au ezaguturic esan eban Salomonec: jaquin, oartu, ta ezagutu nebanean, ecin egon nintequeala jausi бага, Jangoicoac eutsi ta gordeten ezpaninduan; ta au jaquitea, Jangoicoaren mesede ta doia zala; joan nintzan bertati berari erre-gutu ta escatutera, esaten neutsala: bere escuric euqui nenguiala, jaustetic gorde nenguiala, ta bitoriaz guelditzeco emon eguidala indarra ta gracia. Onela eguiaren barria equian leguez San Agustinec jangoicoari eguin eutsan oraciño, esaten eutsala: Jauna zuc diñozu, gorde daigula castidadea garbitasuna, indazu bada aguinduten dozuna, ta guero aguindu eidazu gura dozuna: aguindua leguez emoizu, aguindua cumpli, betetzeco ta gordeteco indarra: bada alan bai, baña bestela ecin cumplitu, ecin gorde nei.

Bada araguizco pecatuan bein edo bein, aldez edo moldez, eguitez, icustez, esatez, gogoz, esan edo bestela jausi, ta loitu bague egotea, Jangoicoaren doia, emoitza, mesede, ta gracia bacarra da; gueuc gueure indarrez ecin alcanzau guiñei; ta beragaiti contuan, irazarric, zur, zoliric egon bear gara: ta ez jausteco aleguin guztia egin bear doguz; abe, cimentu, sostengu, ta erremedio bitartecoac artu bear doguz.

Eta lenengoa izan bedi oraciñoa. Guengan danez indarric ez dogula ezaguturic, Jangoico maiteari escatu bear deutsagu, lagundu daigula, (dic: consider.^{om} de la Pasion de Jesus, Jesus Sacram.^{do}, petición del Pater n̄r et ne nos inducas in tentationem) ta escua emon, jausi ez gaitez. Onetaraco baliatu bear gara Ama Virgiña castidade ta garbitasunaren Erreguiñaren bitartetan. Bada Dotore Santu batzuc diñoen leguez, Virgiña Ama Mariac, munduan bici zanean bere, beragaz baliatzen cirianai, quenduric euren pensamentu ta gogoeta charrac, aren lecuan emoten eutseezan gogoraciño ta pensamentu garbiac; ta garbi biciteco, gurari ta naicunde andi batzuc. Munduan bici zala au eguiten baeban Ama Virgiñac, cer eguingo eztau orain Ceruan dagoala gloria ta escubide andiaz bere debotoacaz, berari escatu ta erregututen deutseen debotoacaz? O zu munduco ichaso bildurgarri onetan bici zareana, diño San Bernardoc, ceare tentamentu deungueetan, deitu Maria Santisimari: araguiac tentetan zaituenean; gorputzeco griña gaistoac ese-

tsiten deuntsunean: deabruac galdu gura zaituanean, beguira Maria Santisimari, deitu eguiozu biotz biotzeti: bai ta bere Esposo San Jose maiteari; ta ondo enzuna izango zara: enzungo deutsue: lagunduco deutsue: escua lucetuco deutsue. Escaria berau eguiezu ceure Angueru Zainari, San Miguel, ta Angueru. ta Ceruco Santuai, ta ateraco zaitue, loitu, ezaindu, jausi bague desonesqueriaco pecatuan.

Baña ezta asco oraciño eguitea Jangoicoari, ta Santuai: oraciñoari lagundu bear deutso bicitza on garbi batec: aldeguin bear dira becatuzco ocasiñoac, lagunac, bideac, arriscuac: ez joan len jausi zarean eche zorigaistocora: ez batu len pecaturaco euqui dozun adisquide gaisto tentaguilleaz. Orduan Jangoicoac enzungo ditu zure oraciñoac: orduan libratu ta ateraco zaitu gabildetic: orduan gordeco dozu garbitasuna, ta castidade lora eder preciatua.

34 BURUA

Bigarren erremedio ez jausteco araguzco pecatuan, da, pensamentu ta gogoraciño gaistoai Lecuric ez emotea.

1. §.

Bigarren erremedioa, ta erremedio ona, autua, ta segurua jausi gura eztabenentzat lujuriazco pecatu desonestuan, da, artaraco pensamentuac, gogoraciñoac, gurariac, ta tentaciñoac datozanean, atea ichitea, pensamentuari lecuric ez ostaturic ez emotea; Sua biztu barria edo chiquia danean, erraz da amatau ta atsemotea: eta bai tandara bat bere chiquerra danean bir landatu aldatu edo ateratea. Pensamentu gogoeta deungue, edo tentamentu gaisto bat, lenengoan erraz laster quendu lei: baña indarra arturic, belu, berandu, edo nequez.

Gogoraciñoetaric, pensetan egoteric etorri dira pecatu guztiac, ta guztiz bere araguiarenac. Andic asi, sortu, erne, jaioten dira: arec dira sustraiac, erroac, mentuac, landarac, esate eguite guztien ugazamac. Beragaitic euren asieran jaiotzean, biztuten direaneac ebagui bear dira, anditu, aci, ta gueitu baño len. Soldaduac erri edo eche baten bein sartu ezquero, gura debena eguiten dabe: au berau jazoten da, pensamentu, deseo, edo gogoeta desonestu batec gogoan ostatu artu ezquero, an bein sartu ta guelditu ezquero, lecuu segurutu ezquero.

Su chatar chingar bat lenengo laster amatetan da, ta batzuetan bera bcrez: baña bcin indarra artu ezquero su ta garrac, ez zu ez erri guztia ezta asco amatetaco. Alan zuri bere jatortzunean araguzco tentamentu, griña, gogoraciño bat, bereala bota, urrindu, aldeguin, ta ceu ganic egotzi bear dozu: bada bestela lana izango dozu quentzeco.

Egun baten itandu eutseen Frai Gil Aita San Franciscoren lagun Santu bati, ea celan quenduten cituan araguzco tentaciñoac, deseac, ta pensamentuac? Eta eranzun eban: nire borondatearen ateac joten dituenean pensamentu gaistoac, dirautsect: ea tentaciñoac ta tentaguilleac, zoace aurrera: eztago emen zuentzat ostaturic, ez gueldilocuric: gura eztot zuec citeloc nire eche barruan sartutea: zoace campora ordu gachean: icusi, ez beguiratu, ez zuecaz egon gura eztot. Onela igues erazoten deutset: ez nabe ni goiartu ta benzututen, baña nic eurac Jangoicoaren laguntzaz.

Datortzunean pensamentu gaisto bat: badazauzu pensamentu char orretan zagozala, ta eguin бага aleguin guztia quentzeco, gueldituten bazara borondatez ta jaquinaren ganean pensamentu desonestu orretan, artan atseguña artu, edo gogoa darabiltzula, gai onetan pecatu mortala eguiten dozu, pecatu eguitezcora igaroteco gogoric edo deseoric ez euqui arren. Bada pensamentua bera bacaric da asco pecatu eguiteco, gueiagora eldutcco gogo ta borondaric ez euqui arren, Teologuac iracasten daben leguez.

Orregaiti diño San Geronimoc: galtzen dala gogoz bere Doncellatasun edo Virgindadea, gorputzecoa ezpada bere, baña bai arimacoa. Eta Casianoc ciñoan: eztaquit emacumaren barriric, baña alambere ezngo Doncella. Bada Jesu Cristoc San Mateoren aotic diñoalez: andracumeari deseo charraz beguiratuten deusnac, beragaz pecatu eguiteco, ya pecatu eguin dau bere gogoan, bere biotzean. Au alan consideraturic, ta oni erremedioa emon gura izanic, diño San Gregorioc: gogoraciño loi gaistoac aldeguiteco, ta areen bitoria irabazteco, bideric onena, lasterrena da, ez eurai lecuric emotea lenengotic, eta gogoa beste gauza batera zabaldu ta eroatea.

Gure gogoa ecin egon diteque, certan, edo artan pensatu бага. Contuan bada egon bear gara, icusteco, oartu, ta beguiratuteco, ea cetan dan gure gogoa: eta baldin badago bururatu ta gogoratuten gauza deungac, ichi ta larga orreec, eta artu beste gauza on batzuc. Gorde eguizu badá ceure gogoa araguzco pecatuac pensatuteric: bada bestela ataric etorrigo jatzu atseguin artzea; atseguin artzetic desoea: ta deseotic, esate-eguite gaistoetara igarotea. Calte

guztioc dauque asierea, lenengoan pensamentuari locua emoteric; emendic, pecatuari ostatic emotea; ta pecatuac sustraiac bota, ta andiago eguitea.

Artu eguizu bada bigarren erremediatzat, pensamentu deungai ez lecuric emotea: asmetan dozuzanean, cenganic bertati ezartea; ez bicilecuric ceure biotzean emotea; beguirune charraz beguiratutea: arpequi onic ez beguirarteric ez eracustea; ordu gachean botatzea: atea betico ichitea.

35 BURUA

Irugarren erremedioa araguizo pecatuaren contra, da, borondate eso bat euquitea, ez alacoric eguiteco.

Ez jausteco desonesqueriaco pecatu loian, ta jausi ezqçero bere jaguiteco, bide ta bitarteco ona, ta ecin gueiagoan obea, da, artutea. gogo, asmo, borondate, ta propositu irme sendo eguiazco bat ez alacoric eguiteco beimbere. Erremedio, ta osagarri au da ain andia, ta ain bearra, ce, berau bague alperrac, utsat, balio bagueac dira beste guztiac. Jangoicoaren aldetic bear da bere gracia, ta laguntasuna; ta guretic gure gogoa, ta borondatea ez pecuric eguiteco.

Becatu onetan sarturic zagozanean, arriscu andia dozu condenetaco: ta eztago beste bideric seguruan ifinteco ceure salbaciñoa, ezpada artzea borondate eguiazco bat, aldeguiteco pecuraco dozun lagun gaisto orreganic. Datorrenean Jubileo bat, edo jai andi bat, edo garizumea, icusiric galdua zareala orrela biciric, eguiten dozu confesiño general bat uts eguite guztiena, propositu sendo bategaz, lengo peatura ta laguna gana ez biurtzeco. Eta andic aurrera alan cumplietan dozu; etzara gueiago biurtzen. Au ondo dago.

Baña ichite au, amoretea ganic aldeguite au, celan edo ce modutan eguingo dozu? Onez onera areriotu bago, ala aserraturic arerioturic? Baldin areriotuten bazara; aror non dozuzan bertati amoretearen aldetic milla birao, madaricaciño, esa mesa, burla, desonra, ta cer esan andiac: zorrotuco dau zure contra bere miña, dedar ta negar eguingo dau, eztau iñoc issilduco. Eta baldin areriotu bague, ta gorroto ta aserrera etorri bague, onez onera largatzen badozu, lanac, gach, pelligruc, aldatsac datoz. Bada gach da, lenago adisquide gaistoaz ibilli ezquero amorentasunean, irautea lengo peatura biurtu bague. Ezta ori ain erraz, nola zuc uste dozun.

Onen garrean gauza bi esan gura ditut. Lenengoa: baldin aseratu bague, areriotu bague ecin apartau bazara ceure lagun desonestu orretaric, gai onetan ausi eguizu bere adisquidetasuna, ebagui eguizu bere tratua, areriotu zaite ordu onean. Eta orduan icusi arren emacume edo guizacume ori gorrotoan sartzen dala zure contra, edo gaissotuten dala, ez eguizu jaramon, ez dozu cer icusiric ceure conciencian. Bada aren gorrotoa, icusi ecina, ta gacha, bere ganean izango da, ez zurean. Zugaiti deunguero badiño, irunsi ta sufritu eguizu, cerren alan mereci dozun. Alaco eztegüetan alaco zopea: alango eguiteac alango ondaquinac: atseguin igaroac, nai-bagueac dacardez.

Bigarren esan gura neoqueana, da, baldin ceure lagun gaisto orreganic ceure galai, edo amorante orreganic adisquidetasun onean, areriotu bague, gorrotoric artu bague, baquea ausi bague, ta becauari bide guztiac ichiric, aparta albazaite, alan eguin daizula. Baña eranzungo deustazu: celan aldeguingo nas, areriotu bague? Ezta gach, ezta ecin daitequen lana, baldin lagun bioc, gaistaqueriaraco lagundu ta alcartu zarean leguez, gogoz artzen badozue ontasunean bere laguntzen: ecin bestez baño bata besteaz ez icusiric, ta aldan guztian alcarreganic alde eguinic.

Ceure gogo ta biotzean erabagui dozunean debociñora, birtutera, Jangoicoaren gauza onetara emotea, pecatu guztietaric, ta batez bere desonezquericoric igues eguitera, esaiozu zure lagun orri: acabatu dira gure ibillera gaisto guztiac: erabagui dot neure Jangoico maitea serbietea. Berandu bada bere ezagutu dot, zu ta ni galduac goazala lengo pecatuari jarraituric; eriotza char bat eguiteco bidean gabilz. Eta alan gueure arteco ezagutza ta tratua alde eguin bear dogu; apartau bear gara; ta emendic aurrera (ganeracoan adisquide guel-dituten gareala) alaco traturic bague, garbi ta ondo bici bear gara.

Nic alan gura neuque: alan erabagui dot; gogo artu dot; zuc bere artuizu. Eta jaquin eguizu, ez dozula emendic aurrera cer gueiago berba eguin alaco eguitecoz nigaz: bada nic orainganic betico adio ta despedidaco agurra eguiten deutseec lengo gauza charrai, ta bai zuri berc. Au guc cguiten badogu, beste ascori bere egemplu ona, ta bidca emongo deutscegu, guc leguez largatzeco adisquidetasun desonestua. Aramen non dozun erremedio on bat alan arimaraco, celan gorputzeraco, ta munduraco; alcarregaz gomutauric ta berba eguinic, ta aserratu бага, alcarreganic apartataco, ta ez bacaturaco lagunduteco. Batezberc iñoc ezpadaqui zuen lenago tratu gaistoa.

Baña len munduac daquiela, pecatuan egon direanac, eta icu-siric orain larga dabela pecatua; eztabe andic aurrera len leguez alcarregaz ibilli, jan, edan, solastu, ta lagundu bear, ezpada premiñac bearturic. Batetic, ocasiñoac ocasinu barria biztu eztaian: ta bestetic, escandaloric emon eztidin; ta munduari adietara emoteco, ez dala aen artean lengo conturic ez pecaturic. Bada bearturic gagoz egemplu ona emotera guztiai; ta eracustera munduari cristiñau fededunac gareala: ta ori ez zure santutasuna aguertu dedin, ezpada zure bicitza garbia icusiric, besteac Jangoico alabatu daientzat. Bai ta, bada iñor zu leguez donguero bici izan danic, arturic zure egemplu ona, ichi ta larga daizan bere tratu charrac, adisquidetasunac, ta lagun gaistoac; ta arrimatu dedin bera bere, zuc artu dozun gogo ta borondate ana artutera; ta zuc leguez largazera pecatuzco ocasiñoac, arriscuac, bideac, ta gaistaqueriac.

2. §.

Desonesqueriaco pecatu loi lotsagarria ganic aldeguiteco gogo ta borondatea, ain bearra da zartasunean, cein gaztetasunean. Bada gogoaren aldetic ain urrean, ain arriscu ta peligru andian dago zarra, cei gaztea. Persona bat danean ordia, prestueguia, gastatzalea, jan edanera, ta desonesqueriara emona, esan oi da alangoa gaiti, ichico dituela demporaz araguzco gaistaqueriac, baña ez ardaoren aficiñoa ta bicioa. Bada urteacaz oztuten da odola, argaldu gorputza, baña ez onela edatea. Baña jaquin eguizu, gaztetan desonesqueriari emona zana, bicio onetan zartu, ta oitu dana, zartzaroan bere gueienetan orretara emoten dala: ez obraz, baña bai gogoz. Gogoa ezta aguratuten, atsotuten, beti da gaztea: ta gazte demporaz ecanduac zartasunean bere biztuten dabe, zaletuten dabe gogoa.

Zarrac pecatu guichiago eguiten badau bere obraz; baña guichiago ori eguiteco gogoa, beragaz dau. Eta au da San Gregorioc diñoan leguez, deabruaren asmua, obraz ecin eraguin dabenari, gogoz baño ezpada bere pecatura eraguin ta ecartea. Zarra izana gaiti, baldin bere biotzean ecetasunic, oficiñoric badauca desonesqueriaco, laster aguertuco da bere berbeetan, bere esate ta eguiteetan. Pecatu onetan ez jausteco, ezta asco, adimentu ona, ta indarrac euquitea; ezpada gogo ta borondate sendo bat ifintea, Jangoicoaren graciaz batera, ez alaco pecaturic eguiteco. Zorionecoa izango da, bicio onetaraco indarra joaten jacona; ataraco gogoa bere joaten bajaco, otztu, ta quenduten bajaco.

Eguia da, zaartu ezquero, edade jausira eldu ezquero, odola oztu, ta gorputza argalduten dala: baña ori bera gaiti da ezainago ta gaistoago zartasuneco amorentasuna: dalaco gogoarena, naturaleza nai baguetuarena, forzatua, ocasiño baguecoa, condenetaco señaie adigarria, ta Espiritu Santuaren contraco pecatuetaric bat. Alacoari esan leiquio Udo erichan bati esan jacona: asco jocatu dozu, desonesqueria asco eguin dozu, larga bada joco gaisto ori, zartu zara, ez gueiago biurtu. Acaba jocoa, ceu acabatu ta condenatu baño len: larga **zuc** a, ac zu ichi baño len. Baña Udoc ez eban larga gura: eriotza char bateaz acabatu eban; ta zuri bere au berau jazoco jatzu, zartasunean edo labere bicio onetaric alderatuten ezpazara.

Gogo artze au izan bear dasendoa, eraguinillea: cerren bestela ezteutsue ecer balioco, ez limosnac, et barauac, ez eguite onac, ez urtez astunduric, zarturic, indar bagueturic egoteac. Cago santu au sin bearra da ez jausteco pecatu onetan, ce bestela utsac izango dira aleguin guztiac, ardura guztiac: ta au da irugarren erremedioa.

36 BURUA

Araguiaren pecaturic gordeteco laugarren erremedioa, da, ez alperric egotea.

1. §.

Bear eguizu, lanen bati zaquioz, cerbait eguiten ibilli zaite, eguitcoren batera emon zaite, etzaite alperric egon, ta onela gordeco zara, desonesqueriaco pecatuan jausi бага. Alperqueriatic eldu dira amorentasuna, pensamentu, gogo ta eguite char guztiac. Orregaiti diño Aristotelese, necazari, languille, bearguillac baño eztagozan erria, dala erriric onena. Necatzalleac euren nequeaz, lanaz, cer eguiñaz dauquee contu, ta ez amorentasunaz, ta desanesquerian ibilteaz. Bear eguiten dabenac, bearras eta lanaz nequetuten danac, eztau orrembeste araguzco tentaciño. Nequepean beti ibilteac emoten deutse cereguin asco.

Au alan dala eracusteco ta adirazoteco datar San Geronimoc guertaldi au. Egitoco Conventu baten zan fraile gazte bat, araguiac biciro tentatzen ebana; ta ain lazqui, ce ecin quendu cituan bere gogotic pensamentu loiac, eguin arren barauac, latztasunac, neque-

garriac, azoteac, ta gogortade (nequegarriac). Comentu ataco Buru Nagusi Aguintariac, onen barria equiric, ta icusiric fraidea galduteco arriscuan egoala, asi zan asmatu ta gogoratuten, ea ce bidez ta bitartecoz riteraco eban pelligru onetariac.

Ezagaturic aren tentaciñoac etozala alperqueriatic, eguiteco bague, bere atseguin ta gustura, neque baguetasun, olgura, ta nai-bague bague egotetic, jaso eutsan berariac testimonio falso gaisto andi bat. Onetaraco altar adituric fraile bic salatu eben Nagusiaren aurean, alan zala. Salatuac ciñoan, guztia zala guzorra, embusteria, etzala alacoric, asmu utsa zala, ez eucala erruric. Salatzalleac baietz, alan zala. Onela cebiltzan, batec baietz, besteac ezetz; ta Nagusia bere sententia emoteric atzeratuten zan berariac.

Onetan igaro zan urte bete. Urtearen buruan itandu eutsan Nagusiac fraide ari, ea celan joacon bere araguzco tentaciñoacaz? Eta eranzun eutsan: Ce tentaciño? eztacus bada celan nabillan, ta celan narabillen testimonio guzurrezco onegaz? eztacus, ce naquez, ce estu bici nasan? Loric bere ecin eguin dodala? Ai, Aita, joan cirian nire tentaciñoac, ta lengo gogoraciñoac. Orain beste gauzac daroat gogoa. Eztaquit celan biciric bere nagoan. Orra emen ce bide ona, asmau eban Nagusiac, bere fraidearen burutic quentzeco tentamentu citelac: alperqueria quenduaz, nequea emonaz, quendu eutsazan araguiareti tentaciñoac.

San Juan Crisostomoc diño: amore desonestua presona alperrean idoroten dala: an dauco bere ostatua, bere bici lecuca, bere janaria ta atseguina. Onegaiti pintetan eben Venus desonestea jarriric. Ba, araguzco amoreca, ta amorentasuna alperqueriaz, ta gueldi egoteaz aci ta mantenduten da. Eta diño Ovidioc: quendu eguizu alperqueria, ta quenduco dozu Cupidoren indarra, galduco da desonesqueria.

2. §.

Comunqui alperrac jan edanean, solasetan, dauco gogoa. Alan diño Casianoc: alperraren gogoa, ta solasac dira jan edanaz eta sabelaz: eztau beste pensamenturic. Onegaiti dirautso San Ceronimoc Rusticori: amatu eguizu estudioa, ta eztozu araguiaren pecatuan atseguinic artuco, ta ez orretan gogoric euquico. Artzec badozu gogoz estudioa, aztuco dozu amore desonestua. Jangoicoac Ezequiel Profetaren aotic cirauntsan Jerusalengo erriari: Jerusalem, Sodoma zure aiztearen pecatua, ta galdugarria izan zan suberbia, aseca, ta alperqueria. Alperqueriaren bidez eguin zituan Sodomaco erriac

ain utseguite andiac, ta ain pecatu ezain atsituac, ce igon eben Jangoicoaren aurrera, ta equi epaleu leguez lurric estaltzeco, eta ez uric itoteco a erri peccataria, cerutic biraldu eban su ta garra guztia erre, ta castiguetaco.

David Erregueac lan bearrean ebillanean, guerrara joaten zanean, contu guichi cucan emacumeacaz. Baña guelditu zanean ceraguin bague, alperric, ta sosegaturic bere Jaureguian, orduan jausi zan pecatuan. Salomon bere Jerusalengo Templu andi zabal miragarria eguiten ocupaturic ebilleneac, eztogu iracurten, andracumeac engañatu ebenic: baña templua azquenduric, alperqueriara emon zanean, laster jausi zan pecatuan. Sanson indartsua guerran ebillenean Filistioen contra peleetan, ecin eguño goiartu eben bere arerioac; baña lanac ta guerrac acabaturic ichi cituanean, bere emazteren besartean altzoan bere gustura etzan zanean, emazte berac salatu, engañatu, saldu, ta entregatu eban arerioai; ta guero oneec eguin ebeen beragaz, gura eban guztia.

Zagoce zur zoli irazarriac, ene anaje maiteac, diño San Agustinec, bada eztacust zareala, David baño santuagoac, Salomon baño jaquintsuagoac, Sanson baño indartsuagoac. Guizon andioc jausi bacirian, nor bildur izango ezta? nor bicico da ardura baga? noc aldeguingo eztituz desonesqueriara daroacen bideac, ocasiñoac, lagunac, ta arriscuac? Eta cer izango da, onei lagunduric alperqueric? Itanduten da, ea cegaiti jausi zan Egisto araguizco pecatuan? Prest, eta beguietara dator errazoia: bada alperra zan. Bada onela esan liteque David, Salomon, Sanson gaiti: jausi ciriala, beste asco leguez alperqueria gaiti: onec galdu, edo galduteco arriscuan ifini cituan. Eta oneec leguez zu bere galdu, ta jausico zara, alperric bazagoz: lan bearren bati ezpazaquioz: beti ezpazagoz cer edo cer eguiten, edo oraciñoan.

37 BURUA

Araguizco peccaturic gordeteco boscarren erremedioa, da, bost cenzunacaz, batez bere beguiacaz contu equitea.

1. §.

Bere buruaz contu ona emon, ta bere conciencia garbi equi gura dabenac, gorde, zaindu, jagon bear ditu ardura andiaz bere

gorputzeco bost cenzun edo sentiduac, beguiac, belarriac, escu-ucutzeac, aoa, ta su-usain gaistoac. Oneec dira leioac, bentanac, atea, ceñetariac sartuten diran biotzera era guztico gaistaqueriac, batezbera araguiarenac. Ateoc bear doguz ichi, zarratu; ta eurocaz contu euqui, gueure arimeco arerioa sartu eztidin gure arimaco gazteluan, ta jabetu eztidin guztiaz.

Lenengo atea, ta atarte principalena dira beguiac. Onec beste cenzun guztiai daroioe aurrera. Onec dempora guichian eguiten dituz calte asco. Urrinetic dacus, ta dacusana, gogo barruan sartzen dau, ta gogoac gogoz artzen dau. Baldin beguiari eragozten ezpajaco icustea, calte andiac jazoco dira. Evac icusi eban sagarra; ta andic etorri zan beretzat, ta guretzat calte andi negargarria. David Erreguari ce calteac etorri ezjacozan andra bati beguiratzetic?

Comunqui edo gueienetan amorea beguietariac sartuten da, andic asi ta biztuten da. Eiztari andiac dira beguiac, ta gogoco eizaric aguertu ta ereguiten dabenean, eztira cogitu artean gueldituten. Beguietaco icuste bat, beingo bateco beguirada bat, ta ascotan iragote uste bagueco arin batec ostuten dau biotza. Cer eguingo dau bada, barriro luzaro ta ascotan beguiratuteac? Bigarren beguiratuteac, barriro biurtzeac, gogo osoaz, ta cer eguiten daben daquiala beguiac ifini ta jositeac, emacumeai, edertasunari, besteen gorputzari edo bere gauza indecenteai beguira egoteac, sua biztuten dau, ta azquenean erretan dau.

Orregaiti diño Espiritu Santuac, eztajozula beguiratu emacume buru arin, arrotu, apainduari: bein icusi ezquero ustecabez, ez beguiratu barriz, bigarrenez. Bada biurtuten bazara beguiratuten, aren sareetan jausteco peligruan ifinten zara. Lotsa бага, bateri ta bes-teari beguira, leioan edo bentanan burua eracusten, caleric cale dabillen andrea, arriscuan dabil jausteco, edo laster jausico da.

Ez eguizue esan, diño San Agustinec, biotz garbiac ta onestua dozuezala, baldin begui desonestua ta lotsabagyeac badozuez. Bada begui desonestua, lotsabaguea, or emen beguira dabillana, edoceini ta edocin lecura beguira dabillanac adirazoten dau, desonesqueriaren mandataria ta señalea dala. Emacumeetariac gorde gura dabenac, gorde bear dituz beguiac aei beguiratu eztaioen; beintzat bai badazau andic calteren bat, tentaciño charren bat gogoratuco jacola.

Gauza ederra da, ta arimaraco entero ona, onestasunaz batera beguiac bera beguira egotea. Guido Cartusianoc diño, Hugo Obispo santuac eucala ain contu aundia bere beguien eguin bideaz, ce andra

bategaz berba eguiten ebaneaa, lotsaturic leguez biurtzen ebala beste aldera burua. Eta ciñoan, ondo zala alan eguitea; bada bes-tela, gach zala arpeguia icusi ezquero, ez deseo charric gogoratutea, edo emacume atan pensatu bague egotea.

Ciroyen Soldaduac artu cituenean Asirioen genteac eta onda-sunac; idoro ebeen beste presonen artean Pantea ederra, Erreguea-ren emaztea. Bertati emon eutseen adietan Ciro Erregueari andrearen edertasuna. Baña Erregueac ez eutsen jaramoten enzun-gor leguez eguiten eban. Arraspas erichon bere adisquide andi batec esan eutsan: Erregue fauna, eguño lurraren ganean icusi ezta a baño andra ede-rragoric: mereci dau aimeste onra emon daiozun, mereci dau **zuc** bein bera icustea: baldin icusten badozu, eztozu bigarren manda-tariric bearco.

Orduan Erregueac eranzun eutsan, alan cirautsanari: bada ori berori gaiti eztot icusi gura: cerren bein icusten. badot libertadeaz, bildur nais, bigarreneraco catigatu nadin, ta neure griña charrac bear eztana eguitera beartu ez naguien. Eranzute galantau emon eban Erregue gentil onec: ondo equialaco, ceimbat calte etozan, gauza eragotzia icusteric. Alan iracurten dogu Alexandro andiac bere araco bitoria famatua Erregue Daroiren ganean izan ebanean; ta onen alaba ederrac beste presoan artean artu cituanean, ez eban nai, aetaric ecartea bere aurrera, bildurrez, icusi ezquero, bear eztana eraguingo eutseela.

Onetarico egemplu asco iracurten da libruetan: ta onetaric atera bear dogu, baldin gura ezpadogu, bear eztan amoreta sartu dedin gure gogo ta biotzean, contu andi bat equi daigula, ez lucetuteco beguiac bear eztirean persona ta gauceetara: ondo zarraturic equi daigula beguietaco ate au: bestela galduac gara; jausico gara; segu-rutasunic izango eztogu, garbitasunic gordeco eztogu: ta leioac idiguiric dagoan sala, bat, edo estalgui бага dagoan lapico bat leguez, sastamar loiz beteco da gure biotza.

(Jarraituco da)